

Teaching Guide

Identifying Data					2023/24
Subject (*)	Environmental Management		Code	660G01037	
Study programme	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos (Coruña)				
Descriptors					
Cycle	Period	Year	Type	Credits	
Graduate	2nd four-month period	Third	Optional	6	
Language	SpanishGalicianEnglish				
Teaching method	Hybrid				
Prerequisites					
Department					
Coordinador	Fernández Mosquera, Daniel	E-mail	daniel.fernandez.mosquera@udc.es		
Lecturers	Fernández Mosquera, Daniel	E-mail	daniel.fernandez.mosquera@udc.es		
Web	www.erlac.es				
General description	Nesta asignatura estudarase a relación entre a actividade económica e o Medio Ambiente dende a perspectiva da actividade profesional dun Departamento de Recursos Humanos. Dun tempo a esta parte, o medio ambiente está a ser considerado dentro das estratexias que condicionan e modulan a actividade empresarial. Como executor da cultura da empresa, o Departamento de Recursos Humanos debe entender e trasladar esta estratexia na empresa, que en moitas ocasións supora xestionar un proceso de cambio. Como exemplo deste procesos, estudarase os Sistemas de Xestión Ambiental (ISO 14001 e EMAS) e a súa implantación nunha pyme.				

Study programme competences / results

Code	Study programme competences / results
A3	Saúde laboral e prevención de riscos laborais.
A7	Auditoría Sociolaboral.
A10	Organización e dirección de empresas.
A13	Transmitir e comunicarse por escrito e oralmente usando a terminoloxía e as técnicas adecuadas.
A14	Seleccionar e xestionar información e documentación laboral.
A15	Dirixir grupos de persoas.
A18	Interpretar datos e indicadores socioeconómicos.
A31	Aplicar os coñecementos á práctica.
B2	Capacidade de análise e síntese.
B3	Capacidade de organización e planificación.
B4	Capacidade de xestión da información.
B5	Toma de decisións.
B6	Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional.
B8	Razoamento crítico.
B9	Traballo en equipos.
B10	Recoñecemento á diversidade e á multiculturalidade.
B12	Motivación para a calidade.
B13	Adaptación a novas situacións.
B14	Aprendizaxe autónomo.
B15	Creatividade.
B16	Liderado.
B17	Sensibilidade cara a temas medioambientais.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.

C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Learning outcomes		
Learning outcomes	Study programme competences / results	
A3 Saúde laboral e prevención de riscos laborais.	A3	
A7 Auditoría Sociolaboral.	A7	
A10 Organización e dirección de empresas.	A10	
A13 Transmitir e comunicarse por escrito e oralmente usando a terminoloxía e as técnicas adecuadas.	A13	
A14 Seleccionar e xestionar información e documentación laboral.	A14	
A15 Dirixir grupos de persoas.	A15	
A18 Interpretar datos e indicadores socioeconómicos.	A18	
A31 Aplicar os coñecementos á práctica.	A31	
B2 Capacidade de análise e síntese.		B2
B3 Capacidade de organización e planificación.		B3
B4 Capacidade de xestión da información.		B4
B5. Toma de decisións.		B5
B6 Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional.		B6
B8 Razoamento crítico.		B8
B9 Traballo en equipos.		B9
B10. Recoñecemento á diversidade e á multiculturalidade.		B10
B12 Motivación para a calidade.		B12
B13 Adaptación a novas situacións.		B13
B14 Aprendizaxe autónomo.		B14
B15. Creatividade.		B15
B16. Liderado.		B16
B17 Sensibilidade cara a temas medioambientais.		B17
C1 Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.		C1
C3 Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.		C3
C4. Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.		C4
C6. Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.		C6
C7. Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.		C7
C8. Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.		C8

Contents	
Topic	Sub-topic
Tema 1. Os problemas ambientais	Panorámica dos principais problemas medioambientais da actualidade.
Tema 2. O problema dende un punto de vista económico	Bases da avaliación económica dos problemas medioambientais
Tema 3. O valor do medio ambiente	Introducción á valoración económica dos recursos medioambientais
Tema 4. Métodos de valoración da calidade ambiental	Metodoloxías para determinar a calidade ambiental
Tema 5. Indicadores ambientais	Revisión dos indicadores máis empregados para a calidade ambiental

Tema 6. Política Ambiental	Introducción ás diversas políticas ambientais na UE
Tema 7. Empresa e Medio ambiente	Relación entre a empresa e o medio ambiente. Sistemas de Xestión Ambiental

Planning				
Methodologies / tests	Competencies / Results	Teaching hours (in-person & virtual)	Student's personal work hours	Total hours
Objective test	A3 A7 A10 A13 A15 A18 A31 B2 B3 B4 B6 B8 B12 B15 B17 C1 C3 C4 C6 C7 C8	2	8	10
Guest lecture / keynote speech	A13 A18 A31 B2 B3 B4 B6 B8 B15 B17 C6 C7	28	56	84
Student portfolio	A13 A14 A15 A18 B2 B3 B4 B5 B9 B10 B13 B14 B16 C3	23	23	46
Personalized attention		10	0	10

(*)The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies	
Methodologies	Description
Objective test	Proba escrita individual sobre os temas desenrolados ó longo do curso
Guest lecture / keynote speech	Explicación na aula do tema
Student portfolio	Conxunto de traballos realizados durante o curso

Personalized attention	
Methodologies	Description
Student portfolio	Plantexamento da simulación e resolución de dúbidas

Assessment			
Methodologies	Competencies / Results	Description	Qualification
Guest lecture / keynote speech	A13 A18 A31 B2 B3 B4 B6 B8 B15 B17 C6 C7	Asistencia e participación activa en clase	20
Objective test	A3 A7 A10 A13 A15 A18 A31 B2 B3 B4 B6 B8 B12 B15 B17 C1 C3 C4 C6 C7 C8	Proba escrita individual para a avaliación dos coñecementos do alumno/a	30
Student portfolio	A13 A14 A15 A18 B2 B3 B4 B5 B9 B10 B13 B14 B16 C3	Colleita de pequenos traballos feitos ó longo do curso, tanto en grupo como de xeito individual. A súa avaliación farase nas titorías.	50

Assessment comments

ALUMNADO XERAL (SIN DISPENSA DE DOCENCIA)

Para poder ter acceso á avaliación continua é requisito indispensable a asistencia ás clases da asignatura, actuando como interruptor para a avaliación a ausencia a máis de 3 clases sen xustificación. Para o control da asistencia utilizaranse os medios ao alcance do profesorado e do alumnado, e especialmente o sistema establecido no moodle. De non conseguir o mínimo esixido

na avaliación continua, o alumno non superará a materia. Neste caso, a avaliación constará SUSPENSA na convocatoria ordinaria e poderá volver examinarse na segunda oportunidade, onde a metodoloxía de avaliación será unha única proba obxectiva por valor do 100 % da cualificación, versando tanto sobre contidos teóricos como prácticos do programa.

A entrega das prácticas para a súa valoración só poderá realizarse na plataforma Moodle o na que estableza o personal docente e seguindo as indicacións dadas polo mesmo. A cualificación de NON PRESENTADO aplicará cando o alumnado só participe de actividades de avaliación que teñan unha ponderación inferior ao 20% sobre a cualificación final, con independencia da nota acadada.

Sources of information

Basic	<ul style="list-style-type: none"> - Carmelo J. León , María Xosé Vázquez y Xabier Labandeira (2013). ECONOMÍA AMBIENTAL. Pearson - CARMEN VALLEJO GARCELAN EDUARDO LIZARRALDE GONZALEZ DANIEL BLÁZQUEZ GARCÍA (2000). Sistemas de gestión medioambiental: manual para pymes. Fundación EOI Os manuais de consulta atópanse dispoñibles na biblioteca virtual do centro.
Complementary	<p>Granero Castro, Javier.(2007). Cómo implantar un sistema de gestión ambiental según la norma ISO 14001:2004. Ed. FC Editorial.Ximénez de Embún Ramonel, Joaquín. Zulueta Taboada, Antonio. (2001). Sistemas de Gestión Medioambiental. Ed Colex.Durán Romero, Gemma. (2007). Empresa y medio ambiente. Evaluación de riesgo medioambiental. Editorial Pirámide.Hewitts Roberts, Gary Robinson. (2003).ISO 14001 EMS Manual de sistemas de gestión medioambiental. Ed. Paraninfo.Ed. Cep. (2008). Manual Gestión medioambiental. Formación.Ed. CEP.AA.VV. (2008). Manual de gestión y evaluación ambiental ISO 14001/EMAS. CEP Editorial.</p>

Recommendations

Subjects that it is recommended to have taken before

Business and Economics/660G01007

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Subjects that continue the syllabus

Other comments

(*)The teaching guide is the document in which the URV publishes the information about all its courses. It is a public document and cannot be modified. Only in exceptional cases can it be revised by the competent agent or duly revised so that it is in line with current legislation.